

Nr 6.

Ankom till riksdagens kansli den 19 april 1945 kl. 2 em.

Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande i anledning av motion om åtgärder för planläggning av det fortsatta utredningsarbetet på socialpolitikens och socialvårdens områden.

I en inom andra kammaren väckt och till dess andra tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 49, har herr *Nilsson* i Stockholm *m. fl.* hemställt, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamma åtgärder i syfte att få till stånd en plan för det fortsatta utredningsarbetet på socialpolitikens och socialvårdens områden.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har i vederbörlig ordning inhämtat yttrande över motionen från befolkningsutredningen, institutet för folkhälsan, kommissionen för ekonomisk efterkrigsplanering, pensionsstyrelsen, socialstyrelsen och socialvårdskommittén samt dessutom berett landsorganisationen (LO), landskommunernas förbund, landstingsförbundet, stadsförbundet och sjukkasseförbundet tillfälle att inkomma med yttrande. Landskommunernas förbund har ej begagnat sig härav.

Befolkningsutredningen redogör för arbetets bedrivande inom utredningen och framhåller önskvärdheten av kontakt mellan Kungl. Maj:ts kansli och pågående utredningar samt mellan olika utredningskommittéer sinsemellan. Att på längre sikt lägga upp en plan anser utredningen däremot stöta på stora svårigheter.

Institutet för folkhälsan uppehåller sig särskilt vid spørsmålet om den samhälleliga hjälpverksamhetens förhållande till en ur hälsosynpunkt godtagbar levnadsstandard. I fråga om en enhetlig plan för det fortsatta utredningsarbetet i allmänhet tillstyrker institutet att åtgärder vidtagas för uppgörande av en sådan plan.

Kommissionen för ekonomisk efterkrigsplanering finner det synnerligen önskvärt att de allmänna principerna för socialpolitikens framtida utveckling underkastas en mera ingående förberedande prövning. En dylik prövning kan ske antingen inom socialdepartementet eller genom särskilda sakkunniga. I anknytning härtill kunna vissa kalkyler verkställas rörande de finansiella konsekvenserna. Ett samordnande av utredningsarbetet skulle ej behöva fördröja reformarbetet.

Pensionsstyrelsen anser, att en utredning av de huvudprinciper, som böra ligga till grund för socialvårdens omdaning skulle vara av stort värde, men ifråga-

Bihang till riksdagens protokoll 1945. 13 saml. 2 avd. Nr 6.

sätter om det nu är möjligt att göra upp en plan, sedan utredningsarbetet inom olika kommittéer hunnit så långt, som fallet är.

Socialstyrelsen avstyrker motionen med hänsyn till att uppgörandet av en allmän plan nu skulle avsevärt fördröja reformarbetet. Samma ståndpunkt intages av socialvårdskommittén, som därutöver redogör för arbetets bedrivande inom kommittén.

Landsorganisationen tillstyrker däremot en översyn av det sociala reformarbetet, varigenom det skulle bli möjligt att bättre avväga mellan olika önskemål i stället för att ta ståndpunkt till varje reformförslag för sig.

Stadsförbundet anser visserligen att ett intimare samarbete bör äga rum mellan olika utredningar men också att ett allmänt planeringsarbete skulle medföra en betänkelig stagnation i arbetet på socialvårdens förbättring, varför förbundet avstyrker motionen. Samma synpunkter framföras av landstingsförbundet och sjukasseförbundet.

Enligt vad utskottet inhämtat äro betänkanden att vänta inom en nära framtid och i varje fall före årets slut från såväl befolkningsutredningen som bostads-sociala utredningen, kommunindelingskommittén och socialvårdskommittén.

Utskottet.

Utskottet finner i likhet med motionärerna, att den rådande splittringen av utredningsarbetet på socialpolitikens och socialvårdens områden medför allvarliga olägenheter. Å andra sidan har det otvivelaktigt stora fördelar, att olika sakkunniga kunna ägna sig åt speciella problem på detta vidsträckta fält. Det vore dock obestridligen synnerligen önskvärt, om en mera översiktlig plan med redogörelse för vad som redan åstadkommit och vad som kan behöva planeras kunde göras upp. Att verkställa utarbetandet av en sådan plan genom särskilda sakkunniga torde dock i nuvarande läge medföra fördröjning av olika kommittéers och sakkunnigas arbete bortsett från att i vissa fall dessa sakkunnigas arbete redan torde ha fortskridit så långt, att det kan sägas vara i huvudsak slutfört.

Det torde emellertid föreligga annan möjlighet att åstadkomma en överblick. Då sakkunnigförslagen inkomma till Kungl. Maj:t torde inom vederbörande departement en överarbetning och samordning av de utarbetade förslagen böra vidtagas. I samband därmed synes en översikt över hela frågekomplexet, över de finansiella och ekonomiska förutsättningarna för förslagens genomförande och en viss tidsordning kunna utarbetas och tillställas riksdagen om icke förr så vid framläggandet av de första förslagen. Om ett sådant förfaringssätt komme till användning synes det kunna föra med sig värdefulla fördelar.

Utskottet vill därför tillstyrka,

att andra kammaren för sin del måtte besluta, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville hemställa, att — så snart nu pågående utredningar på socialvårdens område i väsentliga delar

slutförts — planläggning företages inom vederbörande departement i syfte att samordna utredningsresultaten och uppdraga riktlinjer för den framtida socialpolitiken samt att därvid även utarbetas en samlad kostnadsberäkning för genomförandet av planerade reformer på området.

Stockholm den 19 april 1945.

På utskottets vägnar:

IVAR JANSSON.

Närvarande: herrar *Jansson* i Kalix, *Jönsson* i Rossbol, fru *Ekendahl*, herrar *Fahlman*, *Johansson* i Kalmar, *Olsson* i Oskarshamn, *Ljungqvist*, *Malmborg* i Stockholm, *Hansson* i Skegrie och fru *Sandström*.
